

La mà sinistra del misteri

Vicent Usó

Editorial: Proa

Pàgines: 237 | Preu: 18 €.

*** SAM ABRAMS**

Vicent Usó (Vila-Real, 1963) és el que anomenem un «narrador de raça». Encara que no ha arribat a la cinquantena, ja té al seu haver una trajectòria d'onze obres publicades, a partir de 1998, entre novel·les breus i llargues i reculls de contes. Amb *La mà de ningú*, Usó ha demostrat que no ha pogut resistir la temptació del subgènere de la novel·la negra, tan de moda entre autors, lectors i editors.

Però no han de pensar que es tracta d'un cas d'oportunisme editorial o servilisme literari. De cap de les maneres, perquè la personalitat literària d'Usó fa que sigui incapaç de seguir o obeir a cegues. Per anar

bé, el nostre autor necessita passar tot per l'endreqador de la seva manera particular de veure i viure la literatura.

Sovint la crítica es troba en dificultats a l'hora de determinar els gèneres literaris per la falta de precisió conceptual. *La mà de ningú* presenta un cas paradigmàtic. Usó ha volgut sortir-se'n de les restriccions tradicionals de la novel·la negra, tant a nivell formal com a nivell dels continguts. De fet, Usó ha construït una novel·la contemporània que té certs contagis forts de la novel·la de misteri i la novel·la negra. Existeix un misteri inicial (la troballa casual d'una mà tallada), que correspon a un assassinat d'una pobra noia (la no ningú del títol), però tota aquesta trama constitueix una mena de basso continuo de rerefons que acaba, ben bé al final, vertebrant el text.

En el fons, *La mà de ningú* és una novel·la que gira a l'entorn de diverses qüestions essencials que afecten la societat contemporània. Per exemple, la proximitat irreduïble del mal a les nostres vides. O l'abisme terrible entre les aparences i la realitat en el nostre entorn més proper. I també podríem citar els efectes devastadors de la globalització que ha eliminat la diferència entre el món urbà i rural, unificant-ho tot.

Certs aspectes tècnics del text són de primera magnitud. Un bon exemple seria l'opció d'estructurar tota la novel·la a partir de la fragmentació textual suscitada per la utilització del recurs del punt de vista múltiple de sis personatges diferents i dels vuit plans temporals durant només tres dies del final de novembre «de fa alguns anys, tampoc massa». Usó ha volgut una novel·la àgil que llisqués bé i per això ha centrat la seva atenció en el punt de vista, l'estructura, els personatges i el temps, deixant de banda l'atenció als diferents escenaris de l'acció. Una decisió per mi desencertada que resta molt força de la narració. Indubtablement, els llocs on es desenvolupen les nostres vides ens reflecteixen i ens defineixen. A més, el detallisme simbòlic d'Usó s'hagués beneficiat molt de detalls de l'entorn físic.